

77. n. a. huzból

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megtelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidékben: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 42.

Elszámolás a darabontkorszakból.

Mindenki tudja, hogy a darabont kormány pénzen fogadott minisztereket és államtitkárokat, királyi biztosokat, sajtó-lovagokat és népvézereket. Nem volt ez titok akkor sem, a verebek is csipelték, hogy akinek nevei a hivatalos lap árverési hirdetései közt minden nap olvashatók voltak, egyszerre kifizették minden adósságaikat és minden végrehajtást ellenük beszünteték s másnap kegyelmes és méltóságos urakká nevezték ki őket. Szerkesztőségéből kitiltott zurnalisták gyártottak röpiratokat, melyeket ezernyi példányokban küldtek szét ingyen. Hirlapi vállalatok, melyek a papirost sem bírták megfizetni, egyszerre felnőttek és meghiztak, mint konyhamalac a moslékon és kukoricán.

Mindezen senki sem csodálkozott. Látni láttuk, hallani hallottuk, tudni tudtuk. Hogy ez a politika rengeteg pénzbe került, senki sem vonta kétségbe. Hogy honnét került a pénz, bebizonyítani nem lehetett, csak suttozták, hogy a báró-

sításokból és a különböző szerződésekben. — Azt mégsem merete feltenni senki sem, hogy a rendelkezési alapon túl, az állampénztárból egyszerűen kivették a pénzt és odaadták a jómadaraknak, hogy jól lakjanak.

De most előáll a főszámszék szörnysüéses hivatalos adataival. Csak kis részét sorolja fel az elposcokolt vesztegetési összegeknek, mert hiszen nem tartozik a számszékre, hogy a titkos forrásokból mennyi tolyt be titkos kasszába.

Csak amely tételek a budgetben előfordulnak, azoknak elbírálása kerül a zárszámadásokba, ott is csak formailag és nem lényegileg, mert a legfőbb számszéknek nincs joga vizsgálatot tartani a miniszterek intézkedéseiben, vajjon helyesek-e vagy sem, hanem csupán, hogy a kiutalás törvényes volt-e vagy nem? Amire van a költségvetésben tétel, azzal a pénzzel a miniszter rendelkezik; amire nincs tétel, az kifogás alá esik, arra kérjen a miniszter póthitelt, vagy a zárszámadások tárgyalásakor felmentést.

Most az a kérdés, ha törvény-

telen kiutalásokat tett a darabont kormány az államkincstárból, ezért fog-e felmentést adni a parlament? Mert ez nem a Wekerle-miniszterium dolga, neki ahhoz semmi köze. A Fejérváry-kormány lezárt számadásait felülvizsgálta a felelőtlen állami számszék.

Ez közvetlenül jelentést tett a parlamentnek és se a király, se miniszterium, se senki nem parancsolhat rá a magyar képviselőházra. Akar-e felmentést adni a Fejérváry-kormány tagjainak az általuk kiutalt törvénytelen pénzekért vagy nem. A többség gyakorolhat kegyelmet, ha tetszik és levonhatja a konzekvenciát, ha úgy tetszik, hogy anyagi felelőséggel tartozik, aki az állam pénzét jogtalanul prédálja. Am a tárgyalás elől ki nem térhet a képviselőház. Ebben az ügyben szavazni és dönteni kell.

Egynémely része a törvénytelen kormány alkalmazottjainak jogot formált nyugdíjra, vagy pedig szerződéses alapon magánjogi igényt támasztott az államtól árulásukért kicsikart kedvezmények haszonélvezetére. A nyugdíjakra nézve esetről-esetre ítélte a közigazgatásági bi-

Ugy sejtem . . .*)

Ugy sejtem, mindég úgy remélem:
Megérezem azt a percet én,
A melyben te a kedveseddel
Ott állsz az oltár küszöbén!
Átszáll a lelkem sikot, ormot,
Hogy híven ott legyen veled, —
S mikor majd az esküt kimondod,
Az én bus szivem megremeg . . .!

Ha már karodra füzve párod —
Viszed magaddal boldogan:
Fejed felett egy bus sóhajítás
Halk szellemszárnyon átsuhan,
Midőn kilépsz a kedveseddel
A templomajtó küszöbén:
Megérezed-é, hogy bus szivemmel
Körülted jártam sirva én? . . .

Krúzselyi Erzsike.

*) Mutatvány a költő szerző most megjelent verses kötetéből.

A boszorkány.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —
Irtá: **Pethő Ilona.**

Volt egyszer, nem is olyan régen, a faluvégen egy alacsony, rozoga, nádfedelű csárda. Borzas tetejével, düledező falaival inkább egy horpadt, vadbozóttal benőtt sirhalomhoz hasonlított, mint házhoz.

A csárdásasszony, egy ráncos képű, töpörödött, százéves anyóka mindig ott ült kecskelábu székén a söntis mellett és várt, várt, várt . . .

Vendége pedig alig akadt. Csak nagy ritkán, mikor kinn vihar tépte a fákat és meglepte az utast a sötét éjszaka. Jámbor hitű ember akkor is félve lépte át a csárda küszöbét, félt a Babi néni két villogó, kísértő bagoly szemétől.

Az öregasszonyt a faluban sokan gyűlölték és boszorkánynak esufolták. De voltak olyanok is, kik még hittek a babonában, s elmentek hozzá tanácsot kérni.

És ő mindenhez tudott. Megmondta,

hogy mi a rontás ellenszerre, hogy mi használ a szemverés vagy a színverés ellen.

És Babi néni csak ott ült a kecskelábu székén a söntis mellett és várt, várt, várt . . .

Egy őszi estén zuhogott az eső s a szél visitva futkározott a lombjukat vesztett ágak között. A rozoga csárda apró ablakai mint lángnyelvű prédára leső fenevadak tántogtak a sötét éjszakába.

Az anyóka ott kuporgott a kandalló mellett és türelmetlen, sóvárgó tekintettel várakozott.

És csakugyan jött valaki.

Egy fiatal menyecske, lihegve a sietésztől, reszketve a félelemtől, tétován jött be. És amint belépett, a vénasszonynak két boszorkány szeme megvillant.

— Eljöttél Juliskám, lelkecském! — mondta neki mézes szóval és majdhogy a tenyerére nem vette, becézte ölelte. — Beteg vagy drágám . . . fáj a szivecskéd ugy-e

ROSE DEZSŐ ékszerkereskedése
DEBRECZEN, Piacz-utca, Hungária-kávéház mellett.
Specialista modern újdonságokban.

róság. A szerződések felett itélni jogosultak a törvényszékek, ha vagy a királyi ügyész megtámadja a turpis szerződések jogérvényét, vagy pedig az állam megtagadja a fizetést és keresettel fordul a törvényszékhez a darabont-kegyenc. Így lehet ezeket az ügyeket elintézni.

A politikai és morális felelőséget azonban semmiesetre sem vállalhatja sem az új kormány bármely tagja, sem a parlament bármely pártja. A békekötésben lemondhattak vezéreink muszájból a darabont-műviszterek vád alá helyezéséről és a fontos szolgálók üldözéséről, de arról nem mondhattak le, amiről nem údta és ami felett nem rendelkeztek.

Politikai hírek.

A politikai helyzet. A függetlenségi párt tegnapi értekezletéről a lapokban igen hiányos tudósítások jelentek meg. Szó volt ott bőven a kiegyezés kérdéséről is s Kossuth Ferenc erről igen érdekes nyilatkozatokat tett. Többben ugyanis szóba hozták, hogy jó volna, ha még ezen a héten nagyobb pártértekezletet hívnának össze a kiegyezés dolgában, hogy itt majd teljes tisztasággal precízírozzák a függetlenségi párt álláspontját.

Kossuth Ferenc kijelentette, ő azt hiszi, hogy a kiegyezési tárgyalások során ő a függetlenségi álláspont legilletékesebb képviselője s nincs oka kétségbevonni, hogy bírja is e tekintetben a párt teljes bizalmát. És mégis ezek dacára sem ellenzi a nagy értekezlet összehívását. Csak azt nem szeretné, ha az esetleg hozandó határozatoknak utasító jellege volna, mert ez könnyen igen kellemetlen helyzetbe sodorhatná a kormányt. Ha tehát a párttagok egy ilyen értekezlet összehívását kívánják, a kérést teljesíti; csak az a kívánsága, hogy a hozandó hatá-

és eljöttől gyógyulást keresni . . . Megfogsz gyógyulni Igen meggyógyulsz.

Az pedig csak reszketett mint a nyárfalevél. De végre mégis szóhoz jutott:

— Megvert ismét az a vadállat . . . Óh Babi néni ha látta volna! . . . A hajamat a kezére csavarta és úgy ütött, rugott.

Kezébe rejtette borzalomtól vonagló könnyes arcát és amint a kendő lecsuszott a fejről, az a tenger aranyhaja a vállára omlott. Babi néni pedig mester volt a dolgában. Csodálta a szépségét, vigasztalta a szívet . . .

És ismét nyílt az ajtó. Egy ifju vadász „tévedt” arra és betért, mert kinn itélet-idő járt.

Az anyóka elégedetten vigyorgott és gyöngyöző vérpiros bort tett az asztalra. — És a bor édes volt mint a csók és tikkasztó. mint a mámor . . .

Kinn pedig tovább esett az eső és az őszi szél visítva futkározott a kopár ágak között.

rozatot előbb mindenestre beszéljék meg vele.

A párt tagjait Kossuth Ferencnek ez a nyilatkozata teljesen megnyugtatta s mindenki eléllott attól a kívánságtól, hogy a kiegyezés dolgában külön pártértekezletet hívassanak össze.

Szerdán este a koalíciós pártok közös értekezletet tartanak s ekkor valószínűleg szóba kerül a kiegyezés.

A képviselőház ma szerdán ülést tart, melynek napirendjére több kisebb javaslat — köztük a balatoni vasut — van kitűzve.

Törvény a sáskairtásról.

A Hortobágy megvédelmezése.

A javaslat és indokolása.

— március 6.

A debreceni gazdákat s főleg Debrecen városát nagyon közlelő érdeklő ügyben, a marokkói sáskairtása dolgában történt hét-főn jelentős esemény. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ekkor terjesztette be a sáskairtásról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat 15 szakaszban állapítja meg a marokkói sáska által megfertőzött vidékek állandó felügyeletére és a sáska irtására vonatkozó teendőket. A felügyelet április 15-től július végéig tart, amely idő alatt a külső mezőrendőrségi hatóságok közzei oly helyeken, ahol a marokkói sáska az előző években előfordult, vagy föllépését várni lehet, a városi vagy községi határt állandóan szemmel tartani kötelesek. Az irtás költségei azután felerészben az államkincstárt, felerészben pedig az illető törvényhatóságot terhelik.

A javaslat megokolása érdekes gazdaságtörténelmi tanulmány a sáska pusztításáról Magyarországon. E szerint az első biztos adatunk nagyobb sáskajárásról az 1242. évről szól. Azóta is a sáska hosszabb vagy rövidebb időközökben gyakran pusztított hazánkban.

A mult idők hézagos följegyzéséből nem lehet ugyan biztosan tudni, hogy egyes esetekben milyen sáskafaj pusztított, de annyi bizonyos, hogy azok a rajok, amelyek nyugotra indultak, a vándorsáska fajhoz tartoztak. Ez volt ugyanis Közép-Európa leggyakoribb sáskája, bár hozzácsatlakozott olykor a tatársáska, amely inkább oroszországi rovar, noha lehuzódik Észak-Afrikába és másfelé is.

A magyar krónikák és a magyar történet a leutint századokban emlékeznek sáskajárásról, amelyek egész vidékekre nézve leirhatatlan nyomort hoztak és annyira dultak, hogy sok helyen a viskók nádastetejét tönkre rágták. Ez a vándorsáska nem a magyar földön kelt petéből, hanem messze délkeleten, a dunamelléki országokban és szárnyon tette meg az utat hozzánk és más messzevidékekre.

Az akkori irások oly sáskáról, mely magyar földről eredt és itt vált dulóvá, egyáltalában nem emlékeznek és nem is emlékezhetnek, mert akkoron Magyarország alfölde a madaraknak híres tanyája volt. Magyarországon a vándorsáska legutoljára 1879-ben Szatmármegyében fordult elő, azóta csak elvétve akad nálunk, noha az elmúlt 1904—1906. esztendőkből a Balkán-félszigeten tömegesen fordult elő. Az a sáska, amely ujjában egyre nagyobb veszedelemmel fenyegeti a termést, nem a vándorsáska, hanem a marokkói sáska.

A marokkói sáska 1903 óta lépett fel tömegesen s másodizben a Hortobágyon

negyven-negyvenöt ezer katasztrális holdnyi területet fertőzött meg. A sáska irtására leg- legfeljebb három-négy hét áll rendelkezésre, fölötté fontos tehát, hogy a sáska előfordulásáról a hatóság kellő időben tudomással bírjon s ezért szükséges a közvetlen felügyelet s bejelentés kötelezettsége. Csak akkor lehet a rendelkezésre álló időt kellően felhasználni, hogy ha idejében történhetik a sáskairtás megkezdése, amelyet ujjában gépekkel végeztek, olyan helyen azonban, ahol a sáskafertőzés helye már a kikelés előtt meg volt állapítható, az irtás legbiztosabb s legolcsóbb módja a fertőzött terület felszántása.

Külföldi tapasztalatok bizonyítják, hogy a sáska által fertőzött helyek feltörése, kultúra alá hozása a sáska elhatalmasodását vagy lehetetlenné teszi, vagy erjét annyira összetöri, hogy irtása már kevésbé költséges. A káros rovaroknak mindnagyobb mértékben való elszaporodása, mezőgazdaságunkra nagy veszedelmet jelent. Ujjabb és ujjabb eddig ismeretlen ellenségei támadnak a mezőgazdaságnak. Ezekkel szemben a védekezés csak úgy lehet eredményes, ha irtásukat a legnagyobb energiával fogatosítják s erre nézve a törvényes alap a hatóságnak megadatik.

Ebből az okból kért Darányi miniszter felhatalmazást a törvényhozástól, hogy ennek a törvénynek rendelkezéseit oly más tömegesen fellépő káros rovarok irtására is alkalmazhatja, ha az irtás közérdek.

Debrecen a mult hóban.

A közigazgatási-bizottság ülése.

— március 6.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város közigazgatási-bizottsága tegnap délután 3 órakor tartotta meg rendes havi ülését, melyen a havi szakjelentéseket tárgyalta.

Az ülésen Weszprémy Zoltán főispán elnökölt. Jelenvoltak a következők: Vecsey Imre főjegyző, Dr. Magoss György főügyész, Bészler Károly árvaszéki elnök, Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök, Rickl Antal, Faust Elek pénzügyigazgató, Márton Imre, Király Gyula gazdasági tanácsnok, Dr. Tüdös János, Juhász Ignác, Aczél Géza, Ozory István aljegyző, Dr. Kocsár Gábor.

Az adóbefizetések.

Faust Elek pénzügyigazgató jelenti, hogy a mult hó során Debrecen lakosai a következő összegű adókat fizették be: egyenes adóban 230,971 koronát, hadmentességi-díjban 796, bélyegjövődékben 116,271 koronát, jogilletékben 28,976, díjjövődékben 2564, dohányjövődékben 102,441, fogyasztási és italadóban 25,000 koronát fizettek be. Fizetési halasztást a pénzügyigazgató 31, a pénzügyminiszter 52 esetben adott.

A polgármester jelentése.

A polgármester havi jelentése szerint a rendőrség februárban 178 egyént tartóztatott le, kik közül 174-et rendőrileg büntettek meg, négyet pedig átadtak az ügyészségnek.

A katonaság létszáma a következő: a közös hadseregbeli 1934 ember s 605 ló, a honvédségé 1115 ember, 411 ló.

A városi adópénztárhoz egyenes adóban 205,643, országos betegápolási pótdobban 9550, hadmentességi díjban 348, idegen adóilletékben 3131 korona, a 32 százalékos közsági pótdobban 34,118, utadobban 14,418, egyházi adóban 1525 korona folyt be.

A város egészségügye.

Tüdös Kálmán dr. tiszti főorvos terjedelmes jelentésben számol be a mult hó egészségügyi viszonyairól. Ezek általában

A m. t. hölgyközönség
szives tudomására hozom, hogy a
a tavaszi idényre a legfessebb

félcipők, minden létező színben és formában már rak-tárra érkeztek és azokat folyó évi március hó 15-ig még a tavalyi olcsó árakban boosájtom rendelkezésükre.
171. Tisztelettel:

Központi Cipő és Kalap Áruház
Debreczen, Dréher sörcessarnok mellett.
Telefon 485.

véve hasonlók voltak a január havihoz. A hevenyfertőző betegségek közül influenza nagyobb számban, vörheny, kanyaró és hóhurut szórványosan fordultak elő. Aránylag sok volt a lélegző szervek hurutja. De mindezek általában enyhe lefolyásúak voltak s négy fertőző haláleset kivételével kedvező lefolyásúak voltak.

A piacvizsgálatokat rendszeresen megtartották, általában kedvező eredménnyel. Mindamellett feljelentést kellett tenni egy esetben romlott gomba, egy esetben hamisított vaj, egy esetben egy borbélyüzlet tisztátalansága s két esetben borjuóló helyiség udvarának piszkos volta miatt.

A városban levő fürdők is megvizsgáltattak s a kabinet tisztaságát egy helyen kifogásolták.

A köztisztaságot több mellékutcán hiányosnak találták. A főorvos haladéktalanul megtette az intézkedéseket.

A városi vegyészeti laboratórium 15 vegyvizsgálatot végzett. Rendkívüli jelenségek nem fordultak elő.

Debrecen népesedése.

Született Debrecenben február során 247 lélek és pedig 133 fiú, 114 leány, meghalt 74 fiú, 97 leány. Törvénytelen szülött 27. A születések száma 76-al haladja meg a halálozásokét. Házasságot kötött a múlt hónapban 59 pár; ezek közül tisztán ev. ref. 41, róm. kath. 1, izraelita 4, vegyes 14.

A mentők működése.

Baleset, sérülés és megbetegedés 20 eset, betegszállítás 20, öngyilkosság 1, tüzhöz kivonulás 2, vaklármá 1 volt. A mentők tehát 44 esetben vonultak ki. Ez esetek közül 28 nappali, 16 éjjeli volt.

Városháza és vármegye.

Személyi hir. Kovács József polgármester még mindig gyöngékedik. Hivatalos ügyeit valószínűleg egész héten nem látja el, mert orvosa néhány napi pihenést ajánlott az erősen meghült és kimerült polgármesternek. A városi ügyek vezetését a polgármester betegeskedése alatt Vecsey főjegyző látja el. A holnapi tanácsülésen is ő fog elnökölni.

A vármegye központi választmánya szombaton, e hó 9-én délelőtt Kovács Gyula alispán elnöklése mellett ülést tart, melyen az 1908. évi választói névsor kiigazítására nézve az egyes járási összeíró küldöttsegeket választja meg s egyéb szükséges intézkedéseket tesz.

Hajdumegye februárban. Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága e hó 11-én, hétfőn tartja meg március havi rendes közgyűlését *Weszprémy* főispán elnöklése mellett.

Az erdőfelügyelőség évi jelentése. A debreceni m. kir. erdőfelügyelőség, melynek hatásköre tudvalevően négy törvényhatóság területére terjed ki, tegnap terjesztette be a közigazgatási bizottsághoz 1906. évi működéséről szóló jelentését. A közigazgatási bizottság tudomásul vevén a beterjesztést, a jelentést fölterjesztette a földművelésügyi minisztériumhoz.

A baksis-rendelet. — Andrássy híres baksis-rendeletét a legutóbbi tanácsülésen mutatta be Vecsey Imre főjegyző. A tanács tudomásul vevén a rendeletet, mely utasítja a polgármestert, hogy annak szigorú végrehajtását állandóan s a legszigorubb ellenőrizze.

Mindennap korán reggel jelenik meg a

„DEBRECEN”

politikai napilap. — Előfizetési ára házhoz hordva egy óra egy korona.

Művészestély a Bikában.

— március 6.

(*Saját tudósítónktól.*) A Bika-disztermében tegnap este fényes sikerű művészestély folyt le. Debrecen művészkedvelő közönsége, melyet erősen igénybe vett az idei művészeti szezon, az este is nagy érdeklődéssel jelent meg legnagyobb hangversenytérünkben. A művészestély programja pedig olyan volt, amely ezt a meleg érdeklődést mindenképen indokoltá tette.

Pető Imre, a jeles fiatal zongoraművész nyitotta meg az est műsorát, egy maga komponálta magyar ábrándnak remek előadásával. Azután *Zöldy Marci* olvasta fel pompásan megírt rajzát a „siető nemzet”-ről. Rengeteg bájos apróságból, intim megfigyelésekből összerakott mozaik ez az amerikai rajzszorozat, amelynek szépségeit a hallgatóság zajos tapsokkal honorálta.

A műsor legfényesebb száma következett ezután. *Berts Mimi*, a m. kir. Operaház kitűnő énekművésznője adta elő a Carmen híres Habanera dalát s Massenet és Nosedá egy-egy zenei műdalremekét. A közönség valóságban elbűvölten hallgatta a fényes művésznő énekelését. A lelkesedés, főleg a Habanera elneklése után, frenetikus taps- és éljenriadalomban tört ki.

A közönség nem tudta, mit bámuljon s inkább *Berts Mimiben*: a kristályként csengő gyönyörű hangot vagy a mesteri énektudást. — Tapsolt tehát mindkettőért, mindkettőnek, tele lelkesedéssel és elragadtatással.

Ugyanígy frappirozta hallgatóságát a művésznő a műsor második részében előadott *Delila* áriával is, melynek elneklése alatt a közönségnek a nagy operanékesnővel nyílt alkalma megismerkednie. Kár, hogy nem kaptunk semmit a Sába királynő-ből, *Berts* legfényesebb szerepéből.

Tollagi Adolf, ami nagyművész földink agyonkacagattatta a publikumát. Ez a vérbeli nagy művész egyenesen arra teremtődött, hogy embertársainak zavartalan, egészséges derűtséget, jókedvet adjon.

Az Elektra-paródia előadása alatt könnyeztünk a nevetéstől. Örömmel üdvözljük *Tollagit* itthon, s örömmel, meleg érdeklődéssel várjuk föllépéseit a színházban.

Zöldy Marci gyönyörűen adott elő több több magyar népdalt. A debreceni közönség, melynek most nyílt először alkalma az ismert előadó művésszel megismerkedni, zajos, tüntető tetszésnyilvánításokkal halmozta el s egyszerűen befogadta lelkébe a magyar néplelek nagy buvárlóját. Kapott *Zöldy* anynyi tapsot, hogy a „Bika” falai is megreszkettek.

A hangversenyt, mely tíz óra után ért véget, Csáthyék rendezték, ismert előkelő izlésükkel, közmegelegedésre.

Művészet.

Ehrlich József növendékeinek hangversenye. Ehrlich József zenetanár folyó évi március hó 7-én, csütörtökön d. u. 5 órakor az „Arany-Bika” disztermében, előhaladott tanítványaival Hangversenyt rendez. Kezdeté délután pont 5 órakor. Műsor: 1. Mascagni P. Intermezzo sinfonico. Ehrlich József vezetése mellett előadják: *Vásáry István* és *András* első hegedű, *Czeglédy Béla*, *Gyarmathy Miklós* második hegedű, *Balogh László* mély hegedű, *Vásáry József*, *Erős Gábor* gordonka, *Fekete Kálmán* gordon, *Vásáry Miklós* fuvola, zongorán kíséri: *Gyarmathy Mariska*. 2. Beker O. 7 mű. Születés nap reggelén *Rondino*. Zongorán előadja: *Müller Lilike*. 3. Handrok J. 64 mű *Scherzino*. Zongorán előadja: *Vásáry Kati* a, 4. *Keler Béla*. Alföldi bucsuhangok. Hegedűn előadja: *Czeglédy Béla*. 5. *Ascher J.* 40 mű. *Takarodó*. Zongorán előadja: *Fekete Margitka*. 6. *Egghardt J.* 2 mű. *Impromptü Campanella*. Zongorán előadja: *Rosenberg Gyula*. 7. *Rieding O.* 21 mű. *Concertino magyar stýlben*. Hegedűn előadja: *Gyarmathy Miklós*. Zongora-kísérettel: *Gyarmathy Mariska* k. a. 8. *Truax Ry.* *Vizesés Caprice*.

Zongorán előadja: *Fekete Kálmán*. 9. *Chopin F.* 7 mű. *Mazurka* 1. sz. Zongorán előadja: *Balogh Irén* k. a. 10. *Ábrányi—Erkel*. *Hunyadi Ábránd*. Zongorán előadja: *Fráter Sándor*. 11. *Tschai-kowszky-Popper*. *Chanson triste*. Nők. A. 18 mű. A la quitare. *Gordonkán* előadja: *Vásáry József*. 12. *Liszt F.* *Rhapsodie hongroise* 16. sz. Zongorán előadja: *Gyarmathy Mariska* k. a. 13. *Mattei Fr.* 22 mű. *Le Tourbillon Grand Valse de Concert*. Zongorán előadja: *Leskó Margit* k. a. 14. *P. Nagy Albert*. 8. mű. *Fekete hegyi emlék*. Magyar ábránd. Zongorán előadja: *Paczelt Emma* k. a. 15. *Schuman*. *Ábrándozás*. *Dancla Ch.* 118 mű. *Air varie Monteschi et capuletti*. Hegedűn előadja: *Balogh Margitka* 16. *Mihályi Ig.* *Cserebogár sárga cserebogár*. *Ábránd*. Zongorán előadja: *Kocsár Ilonka* k. a. 17. *Hauser M.* 43 mű. *Rhapsodie hongroise*. Hegedűn előadja: *Vásáry István*. 18. *Székely Imre*. *Te vagy Te vagy barna kis lány*. 7. *Ábránd*. Zongorán előadja *Sziklay Máli* k. a. 19. *Rákóczl induló*. Előadják zongorán, 4 kézre: *Balogh Irén* k. a. és *Balogh Gábor*. Hegedű kísérettel: *Balogh Margitka* k. a. és *Balogh László*.

Hazafias debreceni kereskedősegédek.

Pályázat a Védőegyesület díjára.

A honi ipar pártolása.

— március 6.

(*Saját tudósítónktól.*) A Magyar Védőegyesület, a hazai ipar terjesztésének főintézője, több száz koronás díjat tűzött ki azon kereskedősegéd jutalmazására, aki a magyar ipartermékek eladása s ajánlása körül bebizonyíthatólag érdemeket szerzett. A Védőegyesület debreceni fiókja a debreceni kereskedősegédek számára szintén kitűzött egy ilyen díjat s a Kereskedő Ifjak Társulata elnökségét kérte meg, hogy a jelentkezések után a jutalmazásra nézve javaslatot tegyen.

Huszonöt debreceni de-ék, hazafias kereskedősegéd most kérvényt adott be a Védőegyesülethez is, a K. I. Társulatához, kérvén, hogy a díjat számukra közösen adják ki. Indokainál fogva, de általában is érdekesnek tartjuk e kérvény szövegeit leközlésért. A beadványt *Falussy László* s huszonnégy társa írta alá.

Teljes szövege a következő:

Mi alólirottak, ezennel pályázunk a M. V. E. által a Hazai ipartermékek terjesztésére kitűzött díjra.

Mindannyian már huzamosabb idő óta szolgáljuk hazánkat ipari termékei terjesztése által. Ezelőtt is, de különösen az újabb időben megindult hazafias mozgalom hatása alatt kifejezésre jutott elvszerint, hogy csak azt vásároljunk, ami hazai termék.

Minden dicsekvés és szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy mi, akik közvetlenül hivatalba vagyunk ama szép, hazafias jelszónak érvényt szerezni, azt tulajdonképpen a gyakorlatban, az életben megvalósítani, — minden tudásunk; igyekezetünk, az volt, hogy vevőközönségünket meggyőzzük, — miszerint nemcsak hazánknak tesszünk nagy szolgálatot, ha a honi iparunkat pártoljuk, de saját magunknak is hasznosabb, ha a külföldi legtöbb esetben sílány áru helyett a hazai szolid, a külföldinél minden tekintetben jobb árut vásároljuk.

És, hogy ezen törekvésünk nem meddő munka volt, arról az igen tisztelt Védő Egyesületnek már bizonyára volt alkalma meggyőződni.

Jelen pályázatunk benyújtására nem is ezen kitűzött díjnak részünkre való kiszolgáltatása sarkal bennünket — bár nem tagadjuk, hogy annak részünkre való megadása jóleső erkölcsi buzdítás lenne s még fokozná bennünk a tettvágyat, hogy honi iparunk termékeivel teljesen kizorítsuk a külföldi ilyenmü áruit. — Ezennel kijelentjük, hogy ezen díjak részünkre le-

endő megadása esetén, azt arra fordítjuk, hogy mi alólírottak befizetnek a M. V. E. tagsági díjaul és így huszonötön lennénk a M. V. E. új rendes tagjai.

Irodalom.

(Krüzselyi Erzsike versei. Költőnőink egyik legkiválóbbja Krüzselyi Erzsike, akinek most jelent meg egy kötete Örök esendben címmel. E lap hasábjain jelentek meg első versei annak idején s azóta folyton nőtt-nőtt poémáinak értékessége. Ma már legelőkelőbb fővárosi lapjaink közlik azokat a bánatos hangulata, de igazi költői érzésektől áthatott verseket, amelyekből most vagy százat, szebbnél-szebbeket rendezett sajtó alá Sichermann Mór m-szigeti nyomdája igen szép kiállításban. Akik szeretik a szép verseket, azok igazán nagy gyönyörűséggel olvashatják egy költői lélek bájosan szomorú megnyilatkozásait. A tavaszi könyvpiac legértékesebb produktumai közt foglal helyet ez a kötetnyi vers, melyből tárcarovatunkban közlünk mutatványt. A könyv ára két korona. Kapható a kiadónál, vagy a szerzőnél.

Holttest a kutban.

Törvényszéki főtárgyalás.

— március 6.

(Saját tudósítónktól.) A múlt év október havában megrendítő szerencsétlenség történt a város határában fekvő Nagycserén, Vass Mihály tanyáján. Az ottani majorosnak, Balogh Józsefnek 2 és fél éves Ferenc nevű gyermeke játszadozás közben az udvaron levő, kávéval el nem látott nyitott kutba belezuhan.

A szülők nem voltak otthon. Az apa künt a tanyán dolgozott. Balogh Józsefnek pedig a szomszéd házba ment. A szerencsétlenséget a gyermek kis testvérei észrevették, de anyira megrémültek, hogy nem mertek szólói senkinek sem a végzetes balesetről.

Később hazatért az anya. A rettenetes felfedezés után nyomban a kutba esett gyermek mentésére sietett, azonban már minden késő volt. A gyermek pár pernyi kilődés után meghalt.

Gondatlanságból okozott emberölés vétségéért vonta ma felelősségre a debreceni törvényszék Balogh Józsefnek, továbbá Vass Mihályt, kit annyiban terhel a felelősség, hogy a tanyáján lévő kutat nem vonta körül a szükséges kávéval.

A tárgyaláson Kerekes János elnökölt. A vád részéről Deésy alügyész szerepelt, míg a védelmet Tervey Tamás látta el.

A bizonyítási eljárás folyamata alatt a vád sokat vesztett erejéből. Több rendbeli enyhítő körülmény merült fel.

Vass Mihály azzal védekezett, hogy beteges ember léttére nem fordíthatott elég gondot tanyájára, míg az anya, Balogh Józsefnek, kit különben is mélyen sujtott a szerencsétlenség azt hozta fel védekezésül, hogy a szerencsétlenség napján, míg ő a szomszédba távozott, borzasztó véget ért gyermekét nagyobbacska testvérei őrizetere bízta.

A vád- és védbeszéd-ek elhangzása után a törvényszék a nagyszámu enyhítő körülmények figyelembe vételével csupán Vass Mihályt 60 koronával megváltható 3 napi fogházra, Balogh Józsefnek 20 koronára átváltható 1 napi fogházra ítélte.

Az ítélet jogerős.

Színház.

* Lohengrin második előadása. A Lohengrin vasárnap esti bemutató előadását már lapunk tegnapi száma kimerítően méltatta, most a második előadás után, csak az arról nyert reflexióinknak óhajtunk kifejezést adni azzal, hogy derék szintársulatunk Wagnernek éppen a legpoetikusab, bájján, üdeségben, szinompázó hanghatásokban ezen

gazdag művét hozta színre. a napjainkban mindinkább hódító Wagner cultusnak is áldozott, hisz az ultra-wagnerianusok nagy serege őt állítja oda a mindenkor legnagyobb drámai zenealkotójának, ki az általános emberit, a lélek harcának minden egyes mozzanatát tükrözött vissza, a hang, az azt kísérő zene minden egyes fázisában. — Wagner nagy, grandiózus zenekarral dolgozott s így a feladat, amely ilyen vidéki zenekarra vár, nagyon is terhes. Fekete Oszkár körültekintő vezetésével a zenekar a vezérkönyv nagy részét szépen juttatta érvényre; a nyitány az uralkodó vonásokkal, a harmadik felvonás bevezetése a polifonikus fuvósokkal a hajnalodási jenet figyelmes kidolgozásnak adták tanujelét. (Az ingadozó férfikar, a kürtösök hamis intonálása zavarta meg a zenekar által érvényre juttatott összhangot.) A magánénekesekről emlékeztet meg, — az előadás koronáját Zilahyné ragyogó művészete képezte, ki Elza szerepében aratta talán eddig legnagyobb sikerét. Elza tagédiáját kristálytisza hangjának megárazó drámai erejével tárta elénk, I. felvonásbeli imája, a III. felvonásbeli szerelmi kettős, az erkélyjelenet (melynél Radó Anna méltó partnerjével szegődött hozzá) voltak mai sikerének kiválóbb pontjai. — Szalay ma indisposícióval küzdött, nem tudta magát a zenekartól önállóítani, csak a 3. felvonásban a Grál mondában, bucsujában juttatta érvényre hangjának szépségét és figyelemreméltó készülttségét. Az elismerés hangján kell beszéljünk Arkossyról is, ki a király szerepében tegnap is derekasan megállta a helyét. A szépsikerű előadást a nézőteret megtöltő közönség lelkes elismeréssel jutalmazta. (Sz. E.)

* Zilahyné Aradon. Zilahyné S. Vilma az aradi színház igazgatósága vendégszereplésre hívta meg. Zilahyné e hó 9-én és 10-én fog Aradon vendégszerepelni a Vig özvegyben és a Gül babában.

* Tollagi Adolf vendégszereplése. Zilahy igazgató megnyerte Tollagi Adolfot, a Népszínház kiváló művészt, Debrecen város szülőttét 4 vendég játékra, a vendégszereplés következtében a heti műsor megváltozik és pedig esütörtökön Tollagi Adolf első felléptéül „A neántsvirág operett, pénteken Tollagi 2-ik felléptéül a szegény Jónathán operette. Szombaton Tollagi Adolf harmadik felléptéül pedig a Drótosztó operette. Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal, Zilahy egyik legkedvesebb szerepét játssza a Dolovai nábob leányában. Este 7 és fél órakor Tollagi Adolf utolsó felléptéül Lukácsi Sándor egyik legjobb népszínművét „A vereshajut adja a társulat, ez utolsó felléptéül a vendégnek, jótékony célra történik. Debrecen város közönsége bizonyosan a legmelegebb fogadtatásban részesíti a vendéget, aki különben is debreceni születésű és a debreceni szinpadon kezdte művész-pályáját.

* Bathory Marcsa fellépte. A szatmári színház kitűnő naivája ma lép fel először a debreceni közönség előtt. Dorrit kisasszony című vígjátékban, melyben a vendég művésznő a cím szerepet játssza. Bathory Maresát igen jó hír előzi meg és felléptéül iránt, mely szerződés célból történik nagy érdeklődés mutatkozik, a vendégen kívül részt vesznek az előadásban, Békés, Terneyi, Szakács, Lukács Juliska, Vida Ilona, Polgár, Sarkadi, Deésy, Bérezi Ernő, Szabó Gyula stb.

Sport.

A Torna egyesület versenye. A Debreceni Torna Egyesület vasárnap tartotta meg háziversenyét. A versenynek különös érdekességet kölcsönözött az, hogy résztvettek benne a nyiregyházi és nagyváradi társ torna egyesületek is. — A pompás szabadgyakorlatok után a helybeli román kath. gymnasium apró növendékei mutattak be, elragadó látványt nyújtva,

ügyes gyakorlatokat. Majd mintacsapat szertornázása ragadta tapsra a jelen voltakat. Ezután a versenyek folytak le, minek valóban meglepő eredményei a következők: I. Sziertornászati verseny; 1. Horváth, 2. Palanácsky, 3. Dayka. II. Sulydobás—magasugrás; 1. Matulka, 2. Zöld, 3. Király. Különösen kiemelendő Rudolffy Imre 11 m-es dobása és zöld 160 cm-es magas ugrása. III. Helyből távugrás, sulyemelés. 1. Horváth, 2. Rudolffy, 3. Szuvetanicovics. — Horváth legnagyobb ugrása 2 m. 80 cm. Rudolffy (sulyemelés) 50 kg. két kézzel 22-szer, 25 kg. jobb kézzel 15-ször, bal kézzel 14-szer.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Bőjti Istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdan d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **Kinevezés.** Szabó Kálmán országgyűlési képviselőnek a kereskedelmi miniszter az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács tagjává öt év tartamára kinevezte.

— **Thaly Kálmán üdvözlése.** Thaly Kálmán dr. országgyűlési képviselőt, a Rákóczi hamvak hazahozatala körül szerzett érdemeiért legutóbb Pécs város és Fejér vármegye törvényhatóságai üdvözlétek megleghangu irattal.

— **Zsinati tanári képviselőség.** Kiss Áron és gróf Dégenfeld József főgondnok elnökléte alatt ma bontotta fel az egyházkerületi szavazatbontó-bizottság a Boros Benő szatmári gymnasiumi igazgató halálával megüresedett zsinati tanári pótképviselő-ségre beérkezett szavazatokat. A szavazás, melyben az egyházkerület összes gymnasiumi rendes tanárai résztvettek, első ízben eredménytelen volt, amennyiben abszolút többséget senkikem nyert. Ezért vált szükségessé Karai Sándor debreceni és dr. Imre Lajos hódmezővásárhelyi igazgató között új választás elrendelése. A második választásból 63 szavazattal Karai Sándor került ki győztesen dr. Imre Lajos 46 szavazata ellenében.

— **Az új anyakönyvvezető helyettes.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter Lősch József szolgálaton kívüli m. kir. honvédszázados a debreceni anyakönyvvezető-séghez helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki s őt a házasságok kötésénél való közreműködéssel is megbizta. A közigazgatási bizottság e tisztségre első helyen tudvalevőleg Oláh Gyulát, a második helyen Lősch Istvánt jelölte.

— **Berlini gazdaságok Debrecenben.** A berlini gazdasági főiskola negyven hallgatója s több tanára e hó 10-én Budapestre érkeztek s a mezőgazdasági viszonyok tanulmányozása végett néhány napot Magyarországon tölt. Mint értesülünk, e társasagnak egy kisebb töredéke Debrecenbe is ellátogat s megtekinti a Pallagot és a Hortobágyot.

— **A böszörményi Bocskay-szobor leleplezése.** A Holló-Barnabás készítette gyönyörű Bocskay-szobort május során fogják leleplezni Hajduböszörményben. A szoborbizottság a leleplezés előmunkálatainak körvonalozása tárgyában e hó 9-én, szombaton délelőtt 10 órakor a vármegyeház nagytermében ülést tart.

— **Uj orvos-doktor.** Mint most értesülünk, Hajdu Gyula ny. városi tanácsnok fiát: Hajdu Lajost e hó 2-án szombaton

avatták a kolozsvári tud. egyetemen az összes orvosi tudományok doktorává. A több rendbeli és elsőrendű pályadíjakat nyert és állami ösztöndíjon a berlini és párisi egyetemeken is tanulmányokat végzett kiváló képzettségű fiatal orvos szép jövőnek néz elébe és doktorrá avatásához sok jó ismerős és barátát gratulál.

— **A sorozás harmadik napja.** A tegnapi fősorozáson a második korosztály hadkötelesei közül huszónötöt soroztak be. Ma a harmadik korosztály, holnap az idegen illetőségűek csoportja áll a sorozóbizottság elé.

— **A vízvezetési munkálatok megkezdődtek.** A vízvezeték elkészítése dolgában tegnap történt meg az első érdemleges lépés. A Törs és Ormai cég leküldött kutmestere tegnap kezdte meg a munkabódó s a gépek elhelyezését. A faházaknak, miket már tegnap elhelyeztek, számos nézője akad az első napon. A kutak furását szombaton kezdik meg.

— **Képviselőválasztás Nyíregyházán.** A szomszédos Nyíregyházán e hó 8-án, pénteken országgyűlési képviselőválasztás lesz. A függetlenségi-párt egyhangulag dr. Meskó László államtitkárt, az eddigi képviselőt jelölte.

— **Bucsu dr. Ábrahám Dezső képviselőtől.** A debreceni vendéglősök és kávézók stb. ipartársulatának éveken keresztül volt ügyésze dr. Ábrahám Dezső, akit épen úgy országos képviselőnek választottak, mint dr. Benedek Jánost, aki szintén a társulat ügyésze volt. Miután dr. Ábrahám véglegesen Budapestre költözik, tegnap bucsuztatta el Hauer Bertalan elnök Ábrahámot az ipartársulat rendkívüli választmányi ülésén. Ábrahám meleg hangon vett bucsut az ipartársulat tagjaitól. Ezután a jelenlevők egyhangulag dr. Weinberger Sándort választották meg az ipartársulat ügyészévé.

— **Uj városösszeköttetés Debrecen és Érmihályfalva között.** Említettük már, hogy a mihályfalvai ut mentén lakó érdekelttség a Gazdasági Egyesület s a főispán útján hajnalba érkező motoros vonat beállítását kérte a kereskedelmi minisztertől. Wespriény Zoltán főispán tegnap, a közigazgatási bizottság ülésén szóba hozta e kérvényt s véleményezésre hívta fel a bizottságot. Együttal jelentette a főispán, hogy magánúton értesült az üzletvezetőség részéről, hogy a májusi menetrend változások alkalmával Debrecen és Mihályfalva közt olyan új vegyesvonalat állítanak be, mely a kora hajnali órában érkezik ide s kilenckor már visszaindul. A közigazgatási bizottság ez előterjesztésre úgy határozott, hogy a motor beállításához nem ragaszkodik, a motort különben is megbízhatatlan járműnek tartja, ellenben kéri a kérvény kapcsán a minisztert, hogy a Szatmár felől hajnali két órakor induló személyvonatot egy másfél órával később indítsák. Erre azért volna szükség, mert a mai menetrend mellett az Érmellék felől Debrecenbe igyekvő utasoknak az érmihályfalvai állomáson órákhoz kell várakozniuk, ami ez újabb kérdés teljesítésével a legkönnyebben teljesíthető volna.

— **A törvényhatósági-utak kiépítése.** Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök a közigazgatási-bizottság tegnapi ülésén bemutatta a Hajdumegye, illetőleg Debrecen város utainak kilitásba helyezett fejlesztésének prognosztikonját. Az a kép,

melyet a főmérnök feltárt, valóban nagyon szép. Ha a kormány programja valóra válna, akkor Debrecen modern törvényhatósági-utjai (köztük egy egészen új rendszerű utvonallal) öt év, állami utaink 12—15 év alatt teljes kitűnő mivoltukban készen lennének. Szép volna, ha ez a terv nem maradna tervnek.

— **Uj ügyvédek.** Két igen szimpatikus fiatalember nyit Debrecenben a jövő héten ügyvédi irodát: Goldmann Armin dr. és Gábor Jenő dr., kik mindketten Debrecenben végezték joggyakorlatukat s társaséletünknek ismert alakjai.

— **Csapókerti megálló a nyíregyházi vonalon.** A Csapókert lakosainak husz év óta sürgetett kérése ment most teljesedésbe. A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, megengedte, hogy a nyíregyházi vonal Debrecen és Pallag állomásai között Debrecen—Csapókert elnevezéssel új megállóhely létesíttessék. Az engedély kieszközlésében főrésze dr. Freund Jenő ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tagnak van. A csapókertiek vasárnap kertgyűlést tartanak, melyen a kormány intézkedését kihirdetik s Freundnak, tb. kertgazdájuknak köszönetet mondanak.

— **A főiskolai énekkar ünneplése.** A főiskola hírneves énekara az Irodalmi Társulat közreműködésével a főiskola énektermében tegnap délután nagylelkű alapítónak emlékeztetése igen szép ünnepélyt rendezett. Az ünnepély, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánult impozáns keretekben folyt le. Csiky Lajos magasröptű megnyitó beszéde után felolvasták az alapítványok kamataiból megjutalmazott diákok nevsorát. A műsor valamennyi száma nagy sikert aratott, sok-sok tapsot csalt ki a megjelentek sorából. Különösen kijutott az ovációkból a kántusnak, mely ősi tradícióhoz méltóan most is minden számával remekelt. Hallottunk még Vidovich Ernőtől igen vonzó és érdekes felolvasást, Hajdu Árpádtól és Szabó Istvántól szavazatot, melyek mind igen nagy tetszésben részesültek.

— **Tanítók özvegyeinek nyugdíja.** A közoktatásügyi miniszter özvegyi segély és gyámpénz címén Szabó Péter volt debreceni ref. tanító özvegyének évi 952, Szini Péter volt tanító özvegyének évi 666 korona összeget utalványoztatott.

— **Gazdasági munkások kitüntetés.** Lélekemelő ünnepély folyt le vasárnap délelőtt a városháza nagytermében. Király Gyula gazdasági tanácsnok ekkor adta át megleghangú, szép beszéd kíséretében Szabó Mihály és Ujvárosi Mihály gazdasági munkásoknak a földmívelési miniszter 100—100 koronás jutalmát s adiszesen kiállított elismerő oklevelet. A kitüntetett derék emberek meghatottan mondtak köszönetet. A nagytermet zsufolásig megtöltött gazda- és munkásközönség lelkesen megéljenezte a kitüntetetteket, akik hűségüknek és szorgalmuknak ily szép jutalmát nyerték el.

— **Az ipartestületből.** Megirtuk, hogy a munkaadók a mai türehtelen bérmozgalmakkal szemben szükségét látták annak, hogy ők is tömörüljenek. E célból szövetségeket alakítanak. Holnap az ipartestületen a kárpitos, asztalos, esztergályos szakosztály tart ez irányban ülést.

— **Hangverseny a Zenedében.** A Zenede hangversenyterme vasárnap szorongásig megtelt érdeklődő közönséggel. A köztanfolyamot végző növendékek koncertje mindenképen igazolta, hogy a Zenede tanítási nivója elsőrendű. — A műsoron husz

növendék működött közre, valamennyien kifogástalanul. Nekünk mégis legjobban tetszett a Mandel Irénke igazán szép ének-száma, a Pálfi Irén és Májerszky Ella ket-tőse, Simonovits Rózsi gyönyörű szaválata s a kis Magyar Imrének familiája nagy híréhez, jó nevéhez mindenben méltó művészi hegedűszólója. A hangverseny egy óra körül ért véget.

— **Naszády a debreceni bíróságnál.** Naszády Iván volt debreceni királybiztos tegnap egy polgári pörben tanúnak volt beidézve. — Persze lévén ideje, — megjelent Naszády s takarosan levallott, letévén a kívánt esküt is épen olyan könnyen, mint annak idején a királybiztosít. Az elnöklő bíró Öreg Béle dr. „tanu ur“-nak címezte Naszádyt, ellenben . . . Tempora mutantur . . . a felperesi ügyvéd, kinek javára vallott Naszády feltűnő nagy készséggel adta rá a „méltóságos urra“ a télikabátot.

— **Miss Maud Allan** e hó 8-án megtartandó estélyén előbb plassztikus görög táncokat ad elő, azután egy epikus szerkezetű táncos jelenetet, táncmelodrámat, amelynek „Salome álma“ a címe és amelynek koreográfiáját a „Salome“ opera szerzőjével, Strausz Richárdal állította össze a művész. Allan Maud az ugynevezett klasszikus tánc apostola. Azok közül való, kik a táncnak az eddiginél teljesebb kifejező képességét hirdetik. Néma művészet a tánc eddig sem volt, de nem igen jutott eszünkbe, hogy a tánc beszédességében egyebet is keressünk, mint a mozgás kecsességének, bájának javát. Miss Maud Allan azonban azt mondja, hogy az ő táncos művészete elő tud adni akár egy dráma részletet is, a cselekmény minden fohadatával és a helyzetek hatásával. Miss Maud Allan fellépte iránt oly nagy az érdeklődés, hogy már az összes páholyok és az ülőhelyek nagyrésze elkelt. A rendezőség kéri az előjegyzőket, hogy jegyüket csütörtök délig átvenni sziveskedjenek, mert azután a jelentkezőknek lesz kénytelen rendelkezésére bocsátani azokat.

— **Szerencsétlenség a vásárban.** A tegnapi lóvásárban súlyosabb természetű baleset történt. Gárdal Antal bősörményi illetőségű legény egy lovat vezetett ki a vásárba. A ló azonban valamitől megbokrosodott és úgy megrugta a legényt, hogy az eszméletlen állapotban terült el a földön. Különösen arcan szenvedett az erős rugás következtében igen súlyos sérüléseket. Az előhívott mentők szállították be a kórházba, hol azonnal ápolás alá vették. Allapota bár igen súlyos, de nem válságos.

— **Nyomor miatt a halálba.** Kovács Lajos hajduszoboszlói születésű 36 éves nős irnok már régen állás nélkül van. A betegség is bántotta. Családját vidéken hagyta felment Budapestre, hogy ott keresethez jusson, de ez sehogyssem sikerült neki. Kovács Lajos megunta a küzdelmet és ma reggel Kőbányán, a Kolozsvári és Indóház-utca sarkán a villamos elé vetette magát. A városi villamos 72-ös számú kocsija jött arra, de a kocsivezető még idejében meglátta a sineken fekvő embert és a kocsit megállította. Király József rendőr előállította a X. kerületi kapitányságra, ahol a rendőrorvos megvizsgálva azt találta, hogy az öngyilkosjelölt közel van az éhenhaláshoz. Első segélyben részesítették, azután beszállították a Rókus-kórházba.

— **Soknevű zsebmetsző.** Megirtuk, hogy a rendőrség szombat este a vasuti állomáson egy igen veszedelmes zsebmetszőt fogott el. Azóta a jeles alak különféle álnévek által akart kibujni a rendőrség kezei

közül. Ma végre kiderült, hogy nem más mint Karlstein Hermann már mintegy két év óta munkanélküli asztalos segéd. Az elárast megindították ellene.

— **Az aranyóra tolvaja.** Bleyer Sándor nagyháti földbirtokos néhány nappal ezelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy 240 korona értékű aranyóráját ismeretlen tettes ellopta. A tettest a rendőrség csakhamar kinyomozta Kálmán Miklósné ottani tanyai lakos személyében, kinél házmozgás alkalmával az órát meg is találták.

— **Zsebtolvajlás.** Óriási népcsoportot idézet elő tegnap reggel a Csapó-utcán egy zsebtolvaj működése által. Berecki Bálintné kofa asszony ugyanis, míg egy üzletfelével alkudott, észrevette, hogy valaki zsebéből kihuzta a pénztárcáját. Nem sokat teketőriázott, hanem utána eredt a zsebtolvajnak és többek segítségével elfogta. A legközelebbi rendőr aztán bekísérte a központra, hol kitűnt, hogy Böhm Nándor rovott multu egyén. A rendőrség megindította a vizsgálót, mert a tettes erősen tagad.

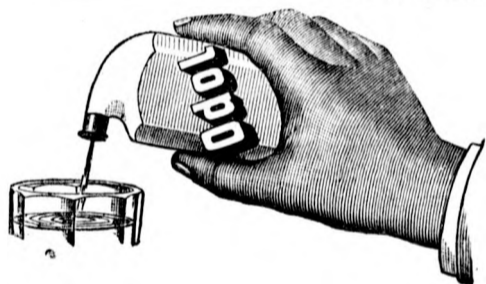
— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő haláleseteket jelentették be: özv. Deleskei Péterné ev. ref. 82 éves. Katz Mihályné izr. 56 éves. Papp Maria g. kath. 2 hónapos. Nagy Sándor ev. ref. 4 napos.

x Fekete Jakab uri-divat üzletébe egy ügyes fiatal segéd azonnal felvétetik.

x Budapestre helyezi át üzletét Komáromi M. műhangszerkészítő. Felkérém a t. zenekedvelő közönséget, hogy üzletemet Piac-utca 63. szám alatt megtekintem szíveskedjék. Mindkét üzlethelyiség kiadó.

x **Báli legyezők,** fésűk, kefék, hajtűk szappanok a legnagyobb választékban, igen olcsón MENTZE HENRIK ujdonságok áruházában kaphatók, Kossuth-utca 4-ik szám alatt.

x **Eljegyzési jegyekben,** elegáns ujdonságok érkeztek Mihály Sámuel papirkereskedésében és műnyomdájában.

Az ODOL kitűnő hatása, különösen ama sajátságán mulik, hogy beszívódik az odvas fogakba és nyákhártyákba s azokat ugyszólván telíti.

E hatás mikéntjének óriási fontosságát értsük meg jól: míg tehát a többi száj- és fogtisztító-szer tisztán csak a szájöblítés rövid pillanataiban hatnak, addig az ODOL határozottan tartós hatásu, mely hatás még jóval tovább tart, mint ameddig a fogakat tiszt itjuk.

E tartós- és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát tették, melyek valamennyien egyértelműen bebizonyították, hogy az ODOL e különös hatása folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájban s így a fogak elpusztulását megakadályozza. A mélyen tisztelt orvos és fogorvos uraknak szívesen küldünk e munkálatokról külön lenyomatokat, bérmentesen.

Távirat és telefon.

Az öreg kuruc a kiegyezésről.

Budapest, márc. 5. Szappanos István képviselő ma kijelentette, hogy az önálló vámterület a 48-as párt programja s nem hiszi, hogy a pártban csak egy ember is akadna, aki a hosszú lejáratu kiegyezéshez beleegyezését adná, miután ez nyilvánvaló áruslás lenne. Ő a maga részéről, ha egy maga maradna is tovább küzdeni az önálló vámterületért.

Az állami színházak új intendánsa.

Budapest, márc. 5. Művészeti és politikai körökben elterjedt hírek szerint az intendánsi tisztséget Apponyi Albert gróf rekreálja. Az új intendáns híre szerint gróf Széchényi Béla koronaőr lesz.

Véres kard párbaj.

Pécs, március 5. Grünbaum Frigyes író egy hölgygyel mulatott egyik itteni vendéglőben, akire Elekes 14. százazredbeli hadnagy sértő megjegyzést tett. Grünbaum provokálta a hadnagyot, akivel ma meg is verekedett s a párbajban mindketten súlyosan megsebesültek.

Az aktatolvajt elcsapták.

Budapest, március 5. Az állami számvéviszók tanácsa ma ülést tartott, amelyben kimondta, hogy Hajdu Gyula irnok, aki Lengyel Zoltán számára hivatalos aktákat vitt el a hivatalból, hivatalos esküszegést és hivatali hűtlenséget követett el. E cselekedetért véglegesen felmentettek Hajdut állásától.

Borzalmas öngyilkosság.

Budapest, márc. 5. Nagy Ernő Ganzgyári tisztviselő idegbeteg felesége ma ruháját spiritusszal és petróleummal átitatva meggyújtotta magát. Mire borzalmas tettét észrevették, már széné égett.

Osztálysorsjáték.

Budapest, március 5. A mai húzáson a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 88432.
3000 koronát nyert: 10350.
1000 koronát nyertek: 7495 39618
42408 43915 76690 79036 123963.
500 koronát nyert: 6961 9856 10325
10450 12955 14611 15137 17075 17707
19505 20657 22639 24983 26121 28678
33791 37677 38358 38870 39163 40185 42252
44397 48583 53885 53893 61786 57435 71552
71877 74142 77692 78600 78585 81165 83135
87387 87942 89357 90854 92927 95803 102070
102089 103358 106284 106934 109258 111171
114103 117547 117800 11823 119855 122193
122309.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Bányaszerencsétlenség.

Alais, március 5. A fontainei bányában bányalégrobbanás következtében egy tárna beomlott. Két bányász életét vesztette.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Budapest, március 5. A Csongrádról Szentésre induló személyvonat Csongrád állomásától nem messze lévő vasuti átjárónál elütött egy kocsit. A kocsiban Vecsey földbirtokos ült feleségével és leányával. Az asszony szörnyet halt, a leány életveszélyesen sérült meg. Vecsey állapota szerfelett súlyos, de nem válságos. A vizsgálatot megindították, hogy kit terhel felelőség a szerencsétlenségért.

Az orosz дума.

Pétervár, március 5. A kadettpárt és a többi baloldali pártok tagjai elhatározták, hogy a дума elnökségébe az elnököt és az egyik alelnököt, valamint egy titkárt a kadettpártból, a másik elnököt pedig a többi baloldali pártok tagja közül fogják megválasztani. Golopin képviselőt, akit Moszkvában választották meg, véglegesen dumaelnökké jelölték.

Berlin, Pétervárról jelentik a Vosa. Zig.-nak: A Pétervárott és Carszkoje-Seloban levő csapatok parancsot kaptak, hogy álljanak készen minden eshetőségre. Minden csapattesthez egy-egy gépágyut osztottak be.

LEGJOBB INGEK SZABÁSÚ FÉKÉTENÉL

Törvénytörvény.

§ **Irnoki kinevezés.** Az igazságügy-miniszter Körtesy Miklós debreceni 3-ik honvédegyezredbeli igazolványos altisztet a gyergyószentmiklósi j.-biróságához irnokká nevezte ki.

§ **Pályázatok.** Szűts Miklós dr. törvénytörvény elnök a hajdusoboszlói járásbiróságnál megüresedett telekkönyvvezetői, a nyiregyházi törvénytörvény elnöke az ott megüresedett irnoki állásra hirdet pályázatot.

NYILVÁNOS NYAKKENDŐK FÉKÉTENÉL.

NYILT-TÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatom el, hogy a Debreceni Munkás Betegsegélyző Pénztárral kapcsolatos Temetkezés Egylet vezetőségének köszönetet ne mondjak azért a szíves előzékenységért, melylyel az elhunyt édes anyám, néhai Hegedűs Istvánné utáni járó 40 korona temetési járulékot azonnal és hiány nélkül kifizetett. Debrecen, 1907. március hó.

Hegedűs Julianna.

Erovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Tavaszi női divatujdonságok.

Színes és mintázott kosztüm- és divat- = kelmékből gyönyörű választékot = tartunk. Angol és francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és színes divatnapernyőkből remek választék. Állandó nagy raktár Fekete gyászkelmékéből

SZABÓ LAJOS FIAI

vászoni-, divat- és szőnyegáruházában.
= Mintákkal kívánatra készséggel = szolgálunk. 198

2788—1907.

Arlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. tanács a rend-
őrség által letartóztatott egyének és
toloncizoknak 1908. évi január hó
1-től számított hat éven keresztül,
vagyis 1913 december 31-ik nap-
jáig terjedőleg való éllemezésére
zárt ajánlati verseny tárgyalást hird-
et. Vállalkozni szándékozók tar-
toznak 1907. évi márczius hó 19-ik
napjának délelőtti 11 órájáig bánat-
pénzül 500 koronát házipénztárunk-
nál letétbe helyezni és az ezt igaz-
oló letétjeggyel ellátott zárt aján-
lataikat 1907. évi márczius hó 19-ik
napjának déli 12 órájáig a Polgár-
mesteri hivatalhoz beadni. Az elkésve
vagy bánatpénz nélkül beadott aján-
latok figyelembe vétetni nem fognak.
Az árlejtési feltételek számvevői hi-
vatalunknál, a hivatalos órák alatt
megtekinthetők. A zárt ajánlatok
1907. évi márczius hó 20-ik napjának
delelőtti 10 órájaka, a városháza nagy-
termében fognak nyilvánosan fel-
bontatni.

Debreczen, 1907 február hó 25.

213 A városi tanács.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOM BAZÁR.

Menyasszonyi kelengye
Női divat szövetek
Velezek — Selymek

Óriási szőnyegraktár

!! Linoleum !!

A Harmat-Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs.

mely teljesen ártalmatlan és
sem higanyt, sem olmot nem
tartalmaz, a legrövidebb idő
alatt megszüntet mindenféle
szeptőt, májfoltot, pattanást, bőr-
atkát, (mitesser) s bőrbajokat.
Kisimítja a ránczosodni kezdő
arczbőrt s azt fehéré, üdévé
teszi. — Legjobb óvszer a szél
és a nap befolyása ellen az
arczra. Nem zsiroz, tehát nappal
is használható. Hatása gyors és
biztos.

Egy tégely Harmat-Crème 1 K.

Készítőhely s főraktár

Mihalovics Jenő gyógytára

Debreczen, Főpiac 31.,

városházzal szemben. 22

Kitünő minőségű

pörkölt

Kávé,

mely izre, aromára és
zamatra felülmulhatlan,
naponta friss pörkölés
kapható

Félegyházi János

motorüzemű kávépörköldéjében
Piac- és Miklós-utca sarok.

3 szobás

udvari lakás kiadó.

Hunyadi-utca 10. szám.

SZŐNYEGHÁZ!

Egész új szállitmány

érkezett valódi

Perzsa-szőnyegek

!!!! Óriási választék!!!!

! Jutányos szabott árak!

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

SZŐNYEGHÁZ!

Köszvény!

ellen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendeli
betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyyszerész

Debreczen.

Esuz!

DEBRECZENI LESZÁMOLÓ BANK

mint szövetkezet

DEBRECZEN Piac-u. 49. szám a Főpostával szemben,

tagjainak olcsó, könnyen visszafizethető kölcsönt nyújt.
Tag lehet mindenki, aki legalább heti 40 fillér befizetésére kötelezi magát.

Minden tag annyszor 100 korona kölcsönt vehet igénybe,
ahányszor negyven fillért hetenként befizet.

Minden 100 kor. kölcsön heti 40 fillérral visszafizethető, melyben már a kamat is bennfoglaltatik, tehát nem kell külön kamatot fizetni.

Tagok felvétetnek az intézet helyiségében, Piac-u. 49. sz., a főpostával szemben, volt

Iparbank palota.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Spitz Lipót,
ügyvéd, jogtanácsos.

Szele György,
ev. ref. lelkész, elnök.

Fürst Ödön,
nagykereskedő, alelnök.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan választunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

== Apró hirdetések előre fizetendők. ==

Egy jó karban levő eredeti Singer varrógép olcsó áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 212

Kerestetik: két szoba, előszoba, lehetőleg gázvilágítással, irodai cézúra, Piacz-utczán. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Bicikli acetelin lámpa nagyon olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Vessző- és nyírágseprű, cirok- és fanyelű szobaseprű legolcsóbban GLÜCK IZIDOR fűszer és seprű kiviteli üzletében kapható Péterfia-utca 76. Telefon 43. Ugyanott naponta friss teavaj kapható. 185

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Lakás kerestetik. Két szobás lakás előszobával május 1-re kerestetik. Értekezhetni Eötvös-u. 10. sz. a.

Gouvérirozást 3 krajcártól kezdve elvállal Rózsa Ignátz női felöltő- és kalap-áruháza, Debreczen, Kistemplombazár. 53

Szalai:
Magyarország története
1-5 diszkötésben, új,
30 forint helyett csak
◀ 12 forint ▶
Harmathy
könyvüzletében 52
Füvészkert-utca 14.
Telefon 874.
Tanuló felvétetik.

Lapelárusítók, fiuk, asszonyok, férfiak ujságárusításra felvétetnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

Harisnyakötő iparvállalat. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik. Benyáts Emil-nél, Debreczen, Tisza-palota 54

Két ház és egy kerti lakóház eladó. Széchenyi-utca 50. szám, Arany János-utca 59. szám és Tőcs-kert II. járás, 60. szám alatti ház és pedig az utóbbi két méter magas, új deszkakerítéssel körülfalozva, örökön eladó. A három ház ára együtt, mintegy 5000 korona bérjövédellel 60,000 korona, vagyis 30,000 forint, amelyből előlegesen 10,000 korona, vagyis 5000 forint fizetendő, a többi pedig 4 év alatt 6 százalékos kamattal részletekben is törleszhető. Értekezhetni Arany János-utca 59. szám alatt. 170

Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplicáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,
„Debreczeni Első
Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

Csapó-utca 1. szám. Piac-utca 14. szám, (sarok) Hajdu-ház.

1907. január hó 1-ével kezdi meg működését. — Minden évtársulat 5 évre alakul. 17

Egy törzsbetét 50 fillér, mely hetenként avagy havonként fizetendő.

Vidéki tagok befizetéseiket bérmentve postai befizetési lapok után teljesíthetik. Az eddigi tagok száma 929, kik 6030 törzsbetétet jegyeztek, a mi évi 156,780 korona vagyis 783,900 a korona befizetésnek felel meg egy évtársulat tartamára.

Minden törzsbetét (50 fillér, — 25 kr.) után 100 korona kölcsön vehető fel, mely 50 fillérben befoglaltatik a kamattal is, tehát külön kamattal nem fizetendő.

Betétkönyvek naponta d. e. 9-12-ig, délután pedig 3-5-ig válthatók szövetkezetünk helyiségében.

Dr. Szöllős Dezső,
jogtanácsos.

Kozma László,
elnök.

Thieszen Arthur,
ügy. igazgató.

Új ügyvédi iroda.

Bay András dr.

és

Horogh Pál dr.

közös ügyvédi irodájukat

Csapó-utca 21-ik szám alatt
megnyitották. 211

Ügyes levelező,

keresztény, 23-26 éves, nőtlen, ki a német és magyar nyelvben, szóban és írásban tökéletesen jártas, nagyobb gyárban alkalmazást kap.

Fényképpel és bizonyítvány-másolatokkal ellátott kimerítő ajánlatok

Haasenstein és Voglerhez

küldendők,

Wien I. P. 367. 210

Alagsó- és gőz- KONT MANÓ BEREKSZÁSZ. tégla- és gőz- gyár

Homlokzattégla, disztégla, faöntégla, ék- és kéménytégla, cserépszindely, horgonyos tető-cserép, alagsó, burkolatlapok gyártása. Egész homlokzatoknak terv szerint való kivitele. Teljes tetőfedések eszközlése. Távirati czim: Gőztégla- és gőz- gyár, Beregszász.

Nyílt levél

szegény és gazdag építetőkhez egyaránt.

A legkitünőbb tető- horgonyos tetőcserép, fedő anyag manapság a melyet a beregszászi gőztégla- és gőz- gyár eddig még el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járnak lehet. A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden vályogfal elég erős nekie.

Az a tetőszék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A fedőmunkát a gyár távolabb vidéken is elvállalja, ha legalább 300 négy-szög méter területről van szó és ez esetben a tetőnek jó minőségeért teljes jótállást vállal.

A cserépnek ára ezrenként Beregszász állomáson waggonba rakva 72 korona; a cserépezési munkával együtt 78 korona, de adogatók és malter nélkül.

Egy négy-szög méter tetőt körülbelül egy korona 30 fillérbe, a cserépezés munkájával együtt, de persze szállítási díj nélkül.

Egy 1 méter területen 16 db fekszik. A lécezés 30 cm. távolságban eszközlendő

Egy egész waggonnak a vasuti szállítási díja Debreczenig 53 K.

Egy waggonba 5400 darab rakható és a gerincezések.

A faszindely ellenében való előnyeit szükségszerűen feszegetni, de a bádoggal ellében azzal az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádoggal ellében a padját semmire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a bádoggal ellében sokkal drágább — a fekete bádoggal ellében festés költségeiről nem is szólva — és javítása bonyolódott műtét.

Tűzbiztonság tekintetében a bádoggal ellében hirtelen átmelegedik a cserép fölülmulja. A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a horgonyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a faszindely és bádoggal ellében ki van szorítva.

A gerincezéseknek darabja 4 fillér, egy folyóméterre kell 3 darab.

Az üvegcserép bádoggablak helyébe 2 kor. 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. ez. közönséget, különösen a falukban a tisztelendő urakat, birákat, jegyzőket, világosítani a szegényebb gazdákat saját érdekében, hogy a cserép nem nehéz, elbírja minden fal kivétel nélkül s alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tűzvésznél a fél falu pár óra alatt rabja lesz a lángnak.

Tűzeseteknél abban a nagy előnyben részesítem a károsultakat, hogy a cserépet, minthogy ilyen alkalmankor nem rendelkezik a szegényebb sorsu gazda hirtelenében készpénzzel, közös jótállásuk mellett szükség szerinti határidőre kapják a rendes bank-kamatláb megtérítése mellett. Kiváló tisztelettel 191.

KONT MANÓ, alagsó- és gőztégla- és gőz- gyára BEREKSZÁSZ.

Képviselők, viszontelárusítók kerestetnek, fakereskedők, építési vállalkozók, vagy építőmesterek személyében.